

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
13 ianuarie st. v.
25 ianuarie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 2.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Ce te uiți?

Ce te uiți în fundul apei cum văpaia lunii bate
 În pietrișul, ce ascunde visul undei fermecate,
 Și de ce 'ncrețești din frunte astăzi, ca și alte dați?
 Miriadele de stele numerând, de ce te-arăți
 O fantomă legendară alintată 'n vântul serii
 Și-o enigmă nepetrusă de silințele vederii?
 Ce privești cu duiosă căgia teiului, uscată,
 Descifrând în raza lunii o iconă ruinată?

Friptă-i buza ta, iubito, de văpaia ce-ți șoptește
 Să culegi o „lăcrimioară“, ce cu dulce te privește,
 Să mai pui cu ea alături, tristă o „nu me uită“
 Și din unda fermecată să citești viața ta!
 Pironindu-ți apoi ochii în albastrul prins cu stele,
 Robă cu deseversire framântărilor rebele,
 Să-ți chiami ăilele trecute cu plăceri ce-au dispărut,
 Cum își chiamă codrul frunza după erna ce-a trecut?..

Nu se pôte, nu se pôte! Glasul vécului de-acuma
 Are timbrul necredinții și statornicii, ca spuma;
 Florile sub el cădute vecinic nu vor răsări;
 Tu din gândurile tale tot mai tristă-i trăsări.
 S'or așterne pe trecutu-ți ale ăilelor suspine,
 Cum s'aștern de néuă fulgii pe uitatele ruine
 Nime nu și-o bate capul cătră bine-a te 'ndreptă,
 Din visările speranței tristă te vei deșteptă.
 Vor să-ți plece de-acolinde gândurile-ți de feciără
 Și-or străbate lumea 'ntregă, ca o pasere ușoră,
 Ca să cate-o lume unde traiul este mai ușor,
 Dar întorce-s'or cu jale: „tot e fals și trecător!“

Nu-i nimic din plâsmuirea visurilor tinereții;
 Fericirea este sóre ce în faptul dimineții
 Se 'nvêleşce 'n ceta négră a durerilor de veci;
 Ilusiumile se scutur, ca și flori de lilieci.
 Ale dorului aripe arse 'n flacăra 'ntristării
 Nu-ți mai strecoră în suflet visurile desmerdării;
 La urechia ta vueșce glas de jale-ădus de vânt,
 Este glasul fericirii ce coboră în mormânt.
 Aiurarea lui te 'necă de un sbucium de durere,
 Ochiu tei se sting ca cera 'n nopțile de priveghere,
 Sinul teu se arde 'n focul dorului nefermărit...
 Plângi copilă?..

Nu mai plânge; veștețit e ce-a murit!

Nu mai răscoli cenușa ăilelor de fericire,
 Ele-s mórte; — morții, dragă, dorm de veci în risipire.
 Nașce-or alte ăile nouă din pământul ce-ai udat
 Cu al lacrimilor tale riu de jale tremurat.

Nu mai da gândirii aripi să mai sbóre vre odată
 Unde mórtea stăpâneșce o iconă adorată,
 Căci poveste-i fericirea, basm în lacrimi plâsmuit,
 Ce ne farmecă pe-o clipă și când nașce, a murit.
 Scrumul vieții stors din para dorului fără cuvinte
 Prefăcutu-i în mormântul tainelor iubirii sînte
 Și-ale tinereții visuri stau mormane lângă noi,
 Când privim bătuta cale ce-am lăsat-o înapoi.

Seghedin, decembrie 1890.

Traian H. Pop.

Pită, slănină și bani.

(Episod din a. 1848.)

A trecut peste noi și anul 1848. Și ca toți anii
 revoluționari, e pré bogat în scene sângerose.
 Pe lângă totă sumedenia de jertfe omenești,
 totuș mai aflăm și unele* episoade, în care io-
 bagiul vedându-se desrobot și deslegat de orba
 supunere față cu domnul seu, se arată cu cru-
 țare și cu blândeță cătră acela, dela care mai ina-
 inte îi atěrnă viața și mórtea.

Se redică satele, se redică orașele și stau în
 celea din urmă Români și Unguri față în față. De
 ambele părți se pustieau de multe ori chiar ființele
 celea mai nevinovate. Cam așa merge în timpuri de
 revoluțiune.

Ca tôte satele, așa nici satul Poenița nu a re-
 mas nebântuit de dintele revoluției.

Intr'o nôpte se dă alarmă, că se apropie Ungurii.
 Se trag în o dungă clopotele, sătenii sar din culcu-
 șele lor, unii aproape goli, alții înarmați cu securi și
 cöse și se adună câteva sute în giurul bisericeii.

Eră o mare vâlmășală. Mamele cu copiii în
 brațe, cu alții mai mărișori desculți și cu capetele
 góle pe lângă ele, se indeseau plângend și sberând
 prin mulțimea înarmată, care tot creșcea. Urletul că-
 nilor și mugitul vitelor deslegate dela ieslea grajdu-
 rilor, precum și o plóie purtată de un vânt rece din
 novembre, infătoșau o scenă din cele mai cutremu-
 rătore. După cum vedem, eră o confusiune completă
 în vederea apropierii inamicului.

Ca și când și-ar fi pierdut cu toții mințile. Poe-
 nițenii nu șcieau de ce să se apuce.

— Măi săteni! s'aude atunci un glas în mijlocul
 mulțimii ațitate — ascultați de mine ca de un moș-
 nég și nu ve perdeți mințile!

Sătenii se adună cu toții pe lângă moșnegul,
 care de și mai vorbiă, totuș vocea nu i se putea auđi
 din cauza sgomotului mulțimii.

— S'auđim pe moșul Tomica! strigară câțiva bărbați sdraveni ce erau in apropierea bētrānului.

Mulțimea se reculege, mulțimea incepe a tăcē.

— Noi sūntem ómenii păcii, — continuă moșul Tomica. — Să mergem in pace la curtea domnēscă, să cerem dela domnul, că decă nu va fi in stare să oprēscă armata unгурēscă care vine să ne prăpădescă bunul nostru, atunci să-i spunem verde, că și noi in astă nópte facem tot ferfenițe și curtea și pe domn!

Fără multă vorbă tótă mulțimea se indreptă spre curtea domnēscă care eră situată pe o redicătură de-asupra comunii.

Domnul nostru ca toți domnii de pe acel timp, temēdu se și de umbră și de sóre, auđind sunetul clopotelor și sgomotul mulțimei, presimți că nu are să trecă in pace asta nópte.

Se scólă, și lăsând să prindă la trāsura, eră pe aici să pornēscă cu intrēga familie. Incătro? In spaima lui, nici el nu șcicia unde să apuce.

Ce-ți e necasul? In momentul când eră să plece, mulțimea incungiură tóte intrările și eșirile curții. Nu mai eră chip de scăpare.

O frică mortală cuprinse inima domnului și a intregii lui famiții. De scăpat nu eră nici vorbă.

Ce să facă? Se lāsă in mână sorții.

Mulțimea se arată atunci in internul curții inarmată cu securi și cōse, cu ciomege și imblătie.

Domnul cere ajutorul și intervenirea servitorilor. Dar aceștia ce să facă? Ce ajutor îi pot da o mână de ómeni?

Desperat și plāngēnd se retrage impreună cu soția și doue fetițe in cel mai elegant salon ce aveau, cu gândul ca să fie macelăriți acolo.

Moșul Tomica vēđēnd trāsura și spunēdu-i-se, că domnul eră gată să fugă, ér că acuma plin de spaimă s'a retras cu familia in casă, ia cu sine patru bētrāni cu cari intră in salonul iluminat de-o săracă lumină de sēu.

Șciind, că domnul e in cea mai mare spaimă, îl asigură, că nu are să i se intēmple nimic, dar că și sătenii voesc tot asta chizeșie dela dēnsul. Ca să fie inse sătenii și mai bizuiți îi spun, că-l opresc nu numai pe el, dar și pe familia lui de a face vre-un pas afară din curte, până nu s'a hotări sórtea satului lor.

Cēta de Unguri care se apropiase de sat, auđind sunetul clopotelor și sgomotul din comună, temēdu-se ca să nu fie sdrobotită o ia la fugă, fără să caute a intră in Poenița.

Nime nu a închis ochii in Poenița in asta nópte, nici domnul, dar nici sătenii.

A doua și satul eră in ferbere. Poporul eră inarmat și-și făcea din cōse sulite, pregătindu-se in tótă regula de bătae.

Curtea domnului eră tot mereu plină de mulțime, care mergea și veniă de acolo.

Intr'aceea se aude, că in una din comunele din apropiere — Tovorăș — o cētă de Unguri a despoiat pe locuitori de mai tóte vitele, de cai, de boi, vaci-oi, porci până și de găini. Așá se intēmplă in revoluții . . !

Atăta a mai trebuit!! Poenițenii când auđiră de asta neleguire nu s'au mai putut stēmpēră, ei au inceput care de putere după firea patimilor a deprădá casa și curtea domnēscă. Unul róta, altul cară, altul cōse și securi, un altul boi sēu vaci, alții pe lângă buțile cu vin.

Domnul? ca tot omul cu frica in spate — se mulțumia lui Dđeu. că nu se atinge nime de viața lui și a familiei. Ca tot omul in timp de pericol, și-ar fi dat până și camașa, numai să scape cu viața.

Eră inse la curtea domnēscă un meteleu de fe-

cior cu numele Ion Turcuț. Bun de mánat și de adunat. Cum s'ar đice un nătintoc.

Vēđēnd Ion, indrāsnela consătenilor sei față cu familia domnēscă, îi vine și lui in gând să-și facă și el cheful. Eră dóră vremea desiobăgiei.

Pune mâna pe-o despicătură de lemn, și aid copile in salonul domnesc.

Domnul nici că se așteptă la așá ceva, chiar dela Ion.

— Pită, slānină și bani! furē celea dintēi vorbe ale lui Ion, când intră in salon.

— No Ióne, — ce vrei și tu?

— Nu Ióne!? — Pită, slānină și bani!

— Du-te și-ți ie Ióne! Lasă-ne barem tu in pace, nu ne amări și tu viața!

— Ce viața? Pită, slānină și bani! Nici o vorbă mai mult . . .

Sērmanul domn cugetă, am scăpat și scap de cei furioși și acuma voi fi de pozná cu nătintocul asta . . . !

Lāsă să-i aducă câteva pite, o slānină intrēgă și-i dá un pumn de galbini.

— Ecă Ióne, numai fii tu bun, ca și până acuma!

Ion atunci plāngēnd đice: Nu-mi trebuie, domnule, nimic. Ți-am cercat firea, pentru că șcicēam, că nu me cunoșci, și nu me cunoșce nime in comună. M'am prefăcut prost, cu tóte că eu mai că pot scrie și ceti, deprinđēdu-me la acēsta nóptea in grajdurile dtale. Astăđi mulțumesc lui Dđeu, me vēd slobod și șciu comuna mea scōsă de sub iobăgie.

Astăđi me simt fericit, că pot a-ți respłăti cartea ce-am invēțatu-o prin străduința mea in grajdurile dtale. Să nu ai nici o témă. Nici dtale, nici familiei dtale, nu are să vi se intēmple nimic. Me voi ingrigi, ca tóte lucrurile luate să vi se aducă inapoi și să vi se pună éră la locul lor.

Domnul, dómna și fetițele plāngēnd l'au sărutat pe Ion, l'au imbrăoșat și l'au rugat de iertare decă i-au greșit vre-odată cu ceva.

Ce e drept, comuna intrēgă auđind despre Ion Turcuț, și despre purtarea lui, a inceput a se mulcomi.

ÉR Ion a umblat din casă in casă și a rugat pe săteni a aduce ori-ce obiect luat érăș la curtea domnēscă.

Sătenii l'au și ascultat. Nimic nu a ramas in proprietatea lor.

Ion Turcuț a ajuns apoi primarul comunei și a cārmuit afacerile satului cu multă conșciință până pe timpul cholerei din anii trecuți, când i-a căđut și dēnsul jertfă. ca mulți alți muncitori.

Armata unгурēscă inse nu a pus piciorul in comuna Poenița. ER domnul a ramas liniștit in casa sa, fără ca să se amestece in crāncenfile revoluțiunii.

In semn de pietate familia domnēscă a ridicat la mormēntul lui Ion Turcuț o cruce frumōsă de marmoră care se vede peste tóte celelalte cruci din cimiteriu.

Dar nu trece nici un singur an, fără ca familia domnēscă să nu incunune cu lauri crucea dela mormēntul lui Ion Turcuț in điuca morții lui, și fără ca in acēstă đii să nu impărțēscă sārăcilor: *pită, slānină și bani.*

Năsēud, 1890.

Ioan Macavei.

Ómenii fără idei nu vorbesc decăt de gusturile lor. Pentru că asupra gusturilor n'ai ce đice, nu se vēd nici odată contrađiși și de aci conchid că au dreptate.

G. A. Voltaur.

Credeam că e sfinția-ta.

— Anecdota populară. —

Cu popă, după trebi prin sat
Umblând, odată-a 'ntârziat
Cam mult, (căci sórele sfințise
D'un cias, ér densus nu venise.)
Și 'n lipsă-i bieta preotésă
Stetea par că pe spini acasă,

Dar cum ea sta așa, — prin minte
Trecându-i mii de griji — de-odată
Portița se deschide, étă!
Și intră popa.

— Bre, părinte!

„De când te-aștept! . . . La ce păcate
„Îmi vîi așa pe innoptate?
„Nu mai puteam . . . De îngrijată
„Și-acuma, uit'te, tremur totă . . .
„Căci obiceiul îți eră
„Să vîi 'nainte de-a 'nseră.“

— Afaceri! scumpa mea soție; —

„Altceva ce putea să fie?
„De tóte până să me scap,
„Me pomenii cu nóptea 'n cap.
„Dar tu in minte-ți, când vedeai
„Că nu viu, spune-mi, ce credeai?“

— Of! câte nu-mi treceau prin gând! . . .

„Vei fi pățit ceva umblând
„Prin sat? . . . Ți s'a 'ntemplat vr'un reu?
„Așa me întrebam mereu.
„Și — neștiind ce să mai cred —
„Eșiam, intram in casă éră;
„Dar bine n'apucam să șed,
„Me pomeniam din nou afară
„Pe pórtă ochii așintind,
„Dór te-oi zări 'n sfêrsit viind.
„Și 'n marea-mi neastêmpărare,
„De câte-ori cu glas mai tare
„Vr'un câne p'impregiur latrá:
„Credeam că e sfinția-ta . . .“

București, dec. 1890.

P. Dulfu.

Inundația.

Nuvelă de Emile Zola.

(Urmare.)

II.

Ne precipitarăm in curte.

Saint-Jory este situat într'o vale cam la cincisute metri depărtare de Garonna. Șirurile de plopil il ascunde cu totul vederii.

Nu vèdurăm nimic. Se auđiá numai incon-tinuu strigátul de:

— Garonna! Garonna!

D'odată pe drumul mare apărurá doi bărbați și trei femei; una dintre ele ținea in brațe un copil. Aceștia strigau, inspăimântați și fugind cum numai îi țineau picioarele. Câte odată ei se uitau înderétul lor, cu fețele inspăimântate, ca și când i-ar goní o haită de lupi.

— Ei bine, ce e? dîse Ciprian. Vèđi ceva, bunicule?

— Nu, nu, dîsei. Frunđișul nu se mișcă de loc.

In fine giur impregiur totul părea adormit. Vorbind, lăsai să-mi scape o esclamația. Printre frunđis,

preste trunchii de plopil și d'asupra ierburilor, vèđui că s'apropie încet-încet potopul.

El apărú din tóte părțile, val peste val, o deslanțuire fără sfêrsit, imprășciind la spumă albă, sguđuind pământul.

La rëndul nostru deterăm și noi țipetul de spaimă:

— Garonna, Garonna!

Pe drum cei doi bărbați și trei femei fugiau mereu. Ei se uitau cum apa îi urmăresce. Apa începú apoi să vină liniă dréptă, rostogolindu-se val peste val, făcënd un sgomot ca detunătura unui batalion itreg. In prima lor căscuire, doborîră trei plopil, a căror frunđiș se scufundă, dispărú. O colibă de scânduri fu inghițită; un zid derimat; o căruță la care nu erau cai, dusă și ea, ca un paiu. Dar apa părea a urmări mai ales pe fugari. La colțul drumului, unde formă o pantă, o adâncitură, ea căđu ca un cerșav imens de mare, tãind astfel retragerea . . . Ei fugiau încă, bălăcărind prin apă, de strigat nu mai strigau, cuprinși fiind d'o spaimă oribilă. Apa le ajungea până la genuchi. Un val enorm veni asupra femeii cu copilul in mână. Totul se scufundă.

— Iute, iute, strigai eu. Trebuie să ne retragem. Casa este solidă. Nu ne temem de nimic.

Din prudentă, ne refugiaserăm cu toții in etagiul al doilea. Fetele se urcară cele dinteu. Eu rămăsei in urmă. Casa eră zidită pe o ridicătură de pământ, d'asupra drumului. Apa intră in curte, încetul cu încetul, cu un mic murmur. Noi nu eram tocmai spêriați.

— Ei, éca, — dîse Jacques, dar nu face nimic . . . Dta îți aduci aminte că și la 55 apa a intrat in curte. Ajunsesese până la genuchi. Dar ér a scăđut apoi.

— E destul de reu pentru recoltă, — murmură Ciprian cu jumătate de gură.

— Nu, nu, nici un reu n'are să fie, dîsei privind ochii rugători a fetelor.

Aimée își culcă bâteii in șatul seu, ér ea se aședă la căpêțeu, in companiă cu Veronica și Maria. Tușa Agata dîcea că ar fi bine să încăldescă vinul ce-l adusesse pentru a ne mai da curagiul. Jacques și Rosa stăteau la aceeași feréstră. Eu cu Ciprian și Gaspar la alta.

— Veniți sus, strigai celor doue servitóre cari umblau prin curte. Nu stați acolo in apă.

— Dar vitele, dîse ele. Le eră frică că se vor omori in grajd.

— Nu, nu, veniți! Indată vom vedé.

Érá imposibil să scăpăm vitele decă desastrul mai creșcea. Credeam inse că este inutil d'a mai spêriá p'ai noștri. D'aceea me forțam a me face vesel. Cotit pe feréstră, vorbiam și indicam progresul apei. După ce pètrunse in sat, umplú și cele mai ascunse strade . . . Valurile veniau cu un sgomot asurđitor și cu o putere neînvingibilă. Valea in care eră clădit Saint-Jory se prefăcú in lac. In curtea nóstră apa eră de un metru înălțime. Eu vedeam cum creșce, dar' asiguram tare că staționéză, mergeam chiar până a pretinde că scade.

— Vei fi silit să dormi aici, nepóte, dîsei întorcându-me cătră Gaspard, afară decă peste câteva ore apa nu va trece și astfel va liberá drumul. Se póte și acésta.

El me privi, nu-mi respunse inse; fața-i eră palidă; il vèđui ficsându-și ochii asupra Veronicăi cu o spaimă inespriabilă.

Érau opt ore și jumătate. Afară eră încă dîuă, o dî albă, d'o tristeță profundă, cu cerul cenușiu. Servitórele, inainte d'a se urcă sus, avurá ideia bună d'a aduce doue lampe. Dîsei să le aprindă, cređënd că lumina lor va invesele puțin camera deja intune-

côsă, în care ne refugiarăm. Tuşa Agata, care împinse mescu în mijlocul odăii, voia să organizeze o partidă de cărţi. Demna femeie ai cărei ochi din când în când căutau pe ai mei, se siliă a distragă mai cu sémă pe copii. Ea își păstră cu bravură sângele rece și veselie sa. Ridea mereu pentru a face să dispară spaima ce creșcea în giurul ei. Partida se făcu. Agata aședă cu forța la mescu pe Aimée, Veronica și Maria. Le puse cărțile în mână, și ea jucă cu pasiune prefăcută, amestecând, tăiând și distribuind cărțile, făcând o așă de mare gălăgiă, încât întrecea p'aceea a apei. Dar fetele noastre tot nu se puteau încălzi în joc: ele rămăneau tot albe, palide, cu mâinile tremurând, cu urechile ascultând. La fiecare moment jocul se opriă. Una din ele întorse și-mi duse cu jumătate de voce:

— Bunicule, creșce mereu?

Apa creșcea cu o iuțelă spăimântătoare. Răspunsei în glumă:

— Nu, nu, jucați în liniște. Nu e nici o primejdiă.

Niciodată în viața mea nu am avut inima strînsă de spaimă atât de tare ca acum. Toți bărbații ne aședarăm înaintea ferestrelor pentru a ascunde spectacolul înspăimântător de afară. Ne siliam a rîde, întorcându-ne cu fața spre interiorul camerei, spre lampa pacinică ce reversă un cerc de lumină blândă pe mescu. Mi-aduceam aminte de serile de ernă când ne adunam impregiurul acestei mese. Eră tot casa vechiă, pacinică și fericită de mai înainte. Și în mijlocul acestui cerc, ascultam mugetul crescând al rîului ce scăpase din zăgazuri și a cărui turbare creșcea din ce în ce.

— Louis, îmi duse fratele Pierre, apa s'a suit până la trei urme sub ferestă, trebuie să căutăm ce e de făcut.

Îl făcui să tacă, strîngându-l de braț. Dar nu mai eră posibil a ascunde pericolul. În grajduri vitele se omorau. Se auđiă mugetul vitelor îngrozite; caii necheziau cum nechieză când se află în primejdiă de mörte.

— Dömnne, Dömnne! duse Aimée sculându-se, strîngându-și tēemplele între palme și cutremurându-se.

Töte se sculară și nu le puturăm împiedecă să nu alerge la ferestă. Se opriră, drepte, mute, cu pērul ridicat în sus de gröză. Se lăsase amurgul. O lumină slabă plutia d'asupra întinderii de ape turburiă. Cerul alburii eră ca o pânză aruncată d'asupra pământului. În depărtări se zăriau plutind nori de fum. Eră sfērșitul unei țile de gröză, stingēndu-se într'o nöpte de mörte. Și nici un glas de om, nimic decăt mugire a acestei mări întinse la nestērșit, nimic decăt mugirile vitelor și nechezatul cailor!

— Dömnne, dömnne, repetau cu jumătate de voce femeile, ca și când s'ar fi temut să vorbescă tare.

O păriitură teribilă intrerupse vorba. Vitele îngrozite spargeau ușile grajdurilor. Ele trecură prin undele galbene, rostogolite și duse de curent. Oile erau ingrămădite rēnduri rēnduri, invērtite între spume. Vacile și caii luptau, mergeau ș-apoi erau ridicate de valuri. Calul cel mare sur mai ales nu voia să möră; se sfortă, își întindea gatul, sfortăia cu putere; dar apa cea neimpăcată nu-l lăsă, i cuprindea gatul și noi îl vēdurăm slăbind, cufundându-se.

Acum incepurăm să strigăm și noi. Strigătele ne veniră pe buze fără voia. Simțiam trebuința să strigăm. Cu mâinile întinse spre acele vite scumpe care se duceau, noi ne plāngeam, fără să ne auđim unii pe alții, dând drum liber plānsetelor și suspinelor ce le inăbușisem până atunci. A! ne vedeam cu ochii ruina. Recoltele pierdute, vitele inecate, tot norocul întors în câteva ore. Dđeu nu-i drept. Nu-i fă-

cuserăm nimic și el ne luă totul. Îmi ridicai pumnii spre cer. Vorbii de plimbarea nöstră de după amēdi, de acele liveți, de holde, vii pe care le gāsiserăm atât de pline de promisiuni. Ne mințiseră deci töte. Norocul minția. Și sörele minția când apunea atât de blând și de liniștit în mijlocul seninătății serei.

Apa creșcea mereu. Pierre, care supraveghiă, îmi strigă:

— Louis, să băgăm de sémă, apa ajunge la ferestre.

Acest avertisment puse capēt crizei nöstre de desperare. Îmi venii în fire și țisei dând din umeri:

— Banii ca banii. Cătă vreme sūntem cu toții tēferi, nu avem de ce să ne pară reu. O să ne punem ér pe lucru, și atât.

— Da, da, ai dreptate tată, țise Jacques ca scuturat de friguri. N'avem să ne temem de nimic, pēreții sūnt tari. Să ne urcăm pe acoperiș.

Nu ne mai remase decăt acest refugiu. Apa care se ridicase pe scări în sus, trēptă cu trēptă, cu bătăi obstinate intră deja pe ușă. Ne repeđirăm în pod, fără a ne lăsă unul de altul, pin acea trebuința de care o simte omul în primejdiă d'a se strînge alături de alții. Ciprian dispăruse. Al chemai și-l vēđui venind din odaia de alături, zăpăcit. Și cum observai că lipsesc și cele douē servitöre și veniam să le aștept, el se uită la mine într'un chip ciudat și-mi duse încet:

— Sūnt mörte. Colțul hambarului de sub odaia lor s'a derimat.

Sērmanele fete se vede că s'au dus să-și scötă economiile ce aveau în lăđi. Îmi povesti, tot încet, că se serviseră de o scară aruncată ca o punte pentru a ajunge zidirea vecină.

I țisei să nu spună nimic. Simții că-mi trece un fior rece prin spate. Mörtea intrase în casă.

Când ne urcarăm la rēndul nostru nici nu ne mai trecu prin minte să stingem lampete. Cuțile rēmaseră imprășciate pe mescu. Eră deja o urmă de apă în odaia.

III.

Acoperișul, din fericire eră förte puțin pieđiș. Ne urcarăm pe el printr'o ferestă ce se deschide în sus, și pe care se găsia o plat-formă. Aici ne refugiarăm cu toții. Femeile se aședară jos. Bărbații plecară să facă recunöșcere până la coșurile ce se înălțau la cele douē capete ale casei. Eu rezimat pe ferestă pe care eșisem, scrutam impregiur de mine.

— Trebuie să sosescă ajutöre, țisei curagios. Ömenii din Saintin au bărci. Vor trece p'aici. Uite! Nu este o lampă d'asupra apei?

Dar nu-mi răspundea nimeni. Pierre, machinatrice, își aprinsese pipa, și fumă cu atăta turbare, încat la fiecare fum scupă bucăți din camiș. Jacques și Cyprian priviau, cu fețele intristate, în depărtare; pe când Gaspar, strîngend pumnii, continuă a se invērti pe acoperiș, ca și când ar căută o eșire. La piciorle nöstre femeile grāmădă, mute tremurānde își ascundeau fața ca să nu mai vēđă. Rosa inse ridică capul, aruncă o privire în giurul ei, întrebānd?

— Dar servitörele unde sūnt? Pentru ce nu s'au urcat și ele?

Căutai să evit răspunsul. Atunci me întrebă d'a dreptul ficsāndu-me cu ochii:

— Unde sūnt servitörele?

(Va urmă.)

ŞAHUL PERSIEI.

Nume familiare românești.

(Urmare.)

1. *Comuna Agadicu*. Adamu 3 familii, Avramu 2, Balanu 22, Balaure 3, Beica 16, Belia 2, Birtea 1, Buza 3, Bura 1, Destimpa 1, Draganu 1, Draghicescu 1, Drăjila 1, Dragomir 1, Frentin 8, Fisteia 1, Gaita 17, Gerlisteanu 9, Goitiu 15, Ginca 1, Itu 12, Iancuț 10, Iema 1.

Cambiru 4, Cherdu 18, Ciu 1, Codea 1, Curia 1, Leorinț 15, Limba 1, Micleu 3, Moldovan 5, Muntieu 7, Murgu 10, Negrea 31, Nemoian 1, Pleș 1, Popa 1, Popovici 15, Raica 5, Șituan 1, Simu 1, Serbu 5, Tamaș 5, Telemoga și Telemuga 5, Turin 36, Traila 3, Vucan 6, Vucu 1, Voina 1, Zsikman 17.

2. *Comuna Berliște*. Bosontea 1, Bosoioac 20, Carabaș 2, Cherescu 5, Cheresta 2, Coloșora 14, Cormian 13, Creț 15, Damian 4, Gava 1, Goicu 4, Grimia 16, Jucu, Lapădat 12, Lung 3, Lungovici 3, Magar 20, Micsia 3, Miocu 26, Miler 1, Murgu 5, Muntean 22, Novac 1, Prevaritura 31, Pârveu 4, Rașiovan 11, Ritta 3, Roman 3, Scrafin 13, Seracin 6, Scafiția 14, Svatescu 10, Surlaș 2, Urlesinu 2, Vinția 1, Vlad.

3. *Comuna Bogodint*. Balet 4, Barbu 13, Bercian 2, Bocereț 10, Bojin 10, Bressnian 14, Fratila 1, Ghêrcu 5, Gilcu 1, Corcanu 13, Craciun 1, Curia 1, Imbre 19, Lapădat 1, Lupu, Marila 4, Marina 11, Marcu 1, Marcenescu 1, Mioc 3, Micu 3, Muntean 3, Nicola 7, Petcu 5, Ranga 4, Reda 7, Roiban 13, Roșiu 1, Stan 2, Stancu 4, Stoian 4, Stoianov 3, Sura 3, Truica 3, Turca 1, Turcu 1, Untan 3, Udu 1, Vucu 1.

4. *Comuna Broșteni*. Albu 5, Balea 35, Bungia 11, Balaș 1, Boghia 3, Bârza 1, Baghera 27, Balan 2, Banu 1, Bela 6, Beloia 2, Bena 4, Berneș 2, Berciciu 2, Bercian 25, Berloven 13, Berlogia 19, Berzava 7, Bordan 3, Bornea 1, Bunda 5, Bura 20, Bubeș 1, Cârnea 3, Ciocu 44, Ciocóne 2, Ciovetica 1, Ciulu 26, Ciorman 1, Doga 20, Doincea 3, Fara 23, Fabian 1, Fodor 4, Gaitóne 5, Gârvoeț 6, Ghêrjoba 19, Goióne 19, Grema 4, Goian 3, Iancovici 2, Ianașcu (Ienașcu) 9, Careba 5, Cherla 2, Cârja 4, Coracu 5, Coracoc 4, Cârnea 1, Covrin 1, Caraba 1, Jainu 9, (J=Zs.) Jepcea 13, Juica 1, Jurca 1, Laia 3, Lerma 10, Lungocea 1, Lungociu 5, Lupinca 1, Manguica 9, Marila 8, Miuția 3, Mioșcu (Miociuu) 26, Moise 5, Mora 32, Mohora 1, Mauciu 1, Mura 1, Mustacila 6, Neda 1, Nistor 1, Olariu 27, Opra 1. Paserinu 16, Pârlovan 1, Petcu 1, Petrucean 1, Popa 21, Raia 1, Rașiovan 7, Rusmir 3, Sarmes 20, Sava 1, Șandor 2, Șogor 6, Stoia 2, Stoicu 8, Stoianu 10, Surlaș 2, Jdicu (Zdicu) 2, Telenuga 4, Urdei 4, Uroș 1, Voina 7, Vasilievici 1, Vițian 1, Tîeicu 1, Țirnea 1.

5. *Comuna Ciclova-română*. Abud 9, Abu 1, Asia 1, Balan 10, Balmeț 18, Belia 3, Besereba 3, Bihoi 1, Berbu 2, Bónca 15, Braila 2, Brezoi 3, Brinda 2, Brindiei 17, Barbu 2, Butórca 10.

Caragia 17, Caragin 7, Carașia 8, Carasin 14, Carașovan 5, Cherlea 1, Chicu 2, Chirila 1, Coda 31, Condan 14, Coterla 15, Cotroneț 1, Ciublea 18, Crăciunescu 4, Dancea 24, Dan 1, Dobra 3, Doganja 1, Doran 14, Cuma 1, Falca 1, Floca 6, Florica 1.

Ghiru 20, Grecu 7, Goian 3, Groza 8, Gripșa 2, Iancuț 16, Iepure 3, Iliă 5, Iosu 4, Lazar 6.

Malaias 6, Maran 30, Mengu 2, Mendru 1, Mircea 8, Micu 2, Miul 14, Móta 6, Mosorca 46, Motoia 4, Motorca 2, Muja 26, Mundróne 25, Murgu 14, Nașia 1, Nadașan 3, Nediciu 3, Nincu 1, Opra 3, Oproviu 4, Orza 1.

Pastila 13, Pavel 6, Peia 5, Pircea (Percea) 36, Petrovici 2, Petruica 1, Piper 3, Popa 9, Popovici

6, Potocian 4, Pârveu 8, Radovan 5, Rad 6, Raicu 2, Rambu 3, Rotca 5, Roman 3, Rusmir 11.

Sarmes 1, Schilla 5, Stângu 36, Simeon 17, Sterian 2, Stoica 6, Stoia 6, Suru 5, Samargiu 1, Traista 12, Vacariu 2, Vasia 7, Vidu 1, Vucu 12.

6. *Comuna Ciorda*. Alesander 3 familii, Almașan 17, Arjoca 3, Balan 6, Barboș 9, Beclameș 2, Beloia 2, Belu 2, Bena 8, Beicescu 3, Blaju 8, Belgia 2, Batita 1, Berlogia 1, Boras 1, Babeț 2, Dobroiu 9, Doga 4, Dumananț 4.

Fratice 8, Gava 3, Gaitone 1, Gherciu 2, Ghicui 2, Goiț 1, Goleț 11, Catina 1, Catana 3, Chercot 2, Chișerc 3, Hernia 3, Iacob 4, Iepure 3, Iova 3, Ilco 13, Jucu 3, Lazar 13, Lazaroviț 5, Lagia 1.

Marila 3, Manoilovici 9, Meleia 3, Micsia 6, Micu 6, Miler 3, Mitra 5, Mitria 3, Novacu 3, Nica 1, Otonoga 1, Paia 3, Paserin 8, Petrica 1, Petrașcu 3, Pârveu 13, Parvulovici 1, Popa 1, Pupu 2, Radivoi 2, Reicu 1, Ritta 4, Rusovan 1.

Stanca 2, Sterian 3, Stângu 11, Stroia 12, Surlaș 5, Velia 1, Vreciu 8.

(Va urmá.)

Dr. At. M. Marienescu.

Doine populare.

Din Caraș-Severin.

Grunđă verde lemn domnesc,
Voi să mor, me prepădesc,
C'am iubit și tot iubesc.

Cine 'n lume nu iubeșce,
De ce se-și mai spovedeșce,
Căci eu tiner, și iubesc,
Și nu me mai spovedesc,
Că mi-i popa Dumneșeu,
El șcie păcatul meu.

Mândruliță draga mea,
Nu te mai cuminecă,
Că tu n'ai multe păcate,
Făr trei care încărcate
Și trei saci și jumătate,
Cu mine le-ai făcut tóte.

Oh, săraca mândra mea,
Unde-o fi, unde-o ședeá ?
La ce mėsă va ciná,
Pe a-cui mână s'o culcá ?

Mândruliță buze dulci,
Când vei merge să te culci,
Facă-ți-se calea 'n cruci!

Voinicul fără drăguță,
Séra 'ndată se desculță ;
Dar eu nu m'oi desculță,
Pân de bêla mea voi da,
Căci așa sânt invêțat,
Să nu dorm nesărutat ;
Sărutatul de cu séră,
Te duce cu mândra 'n țeră.

Măi mândruță bêla mea,
Auđi îți voi cuvêntá,
Mórtea mea nu-i din cuřil,
Fără numai din iubit ;
Dar din ce va fi a ta,
Pe mine nu me 'ntebá.

Constantin Voda.

D o r i a.

Eră pe la începutul lunei iulie. O căldură nesuferită inundase orașul, mai puternică decât în ori ce an. Nici un unghier nu eră cruțat de sóre. Din și în și imi creșcea dorul de a me duce undeva, la alt aer, la altă climă, în largul lunei, să pot da ochiului libertate, un câmp întins, o luncă, după atât timp de arest între zidurile orașului.

Așă dar me hotărâi să plec, și trei zile mai târziu trenul șueră și eu me depărtam lin, vechind cum se perde orașul încet încet . . .

M'am oprit la Constanța, un port mic pe malul mării Negre. Cu totă micimea orașului, și a portului, este inse foarte interesant prin stilul seu oriental. Mai toate casele întorse cu spatele la stradă, pe la margini poți merge ore întregi, și nu veđi o ferestă; apoi forma peninsulară a ținutului ce avansază ca un pept puternic de pără în mare, gemetul melancolic al valurilor ce vecinic umple aerul . . . Printre casele tupilate ici și colo se ridică câte o giamie înaltă, în vârful căreia se află un cerdac în care hoga apare de doue ori pe și, și cu cântări incungiuură vârful turnului. În zile de serbători și spre vineri giamiile sânt luminatate cu un fel de felinare mici aședate în giurul vârfului. Aspectul e foarte frumos, căci turnurile dispar sub umbra nopții, lăsând să se vedă numai niște ghirlande de lumină pe orizontul mării. Ceva cu totul oriental, inse sânt pe stradele laterale cafenele turcești.

Pe una din aceste strade treceam în toate zilele. Erau mai multe cafenele înșirate; în fața lor trotuare largi cu rogojini, scaune pe care șed turcii cu picioarele strânse sub dênșii și narghiulău seu ciubucul în gură. Și acésta în toate zilele, fie serbătore seu și de lucru. Tiner seu bătrân, decă și-a câștigat esistența pe acea și, cu nimic pe lume nu-l poți face să-și despleticéscă picioarele de pe scaun și să spênzure în cuiu ciubucul.

Pe fețele lor foarte seriose, se vede tipul lenei și al mândriei. Pe cât sânt de rupți, pe atât de mândri, — mândri pentru că sânt turci, ceea ce-i îndreptățesce a aruncă o privire desprețuitoare tuturor celor fără tes.

În toate zilele treceam pe lângă astfel de tipuri, și multe alte curiosități, diferinți de caracter și moravuri, cu care me obicnuisem, imi devenise indiferente; dar de un singur lucru nu me mai puteam despărți și acésta eră marea. Ce element frumos și îngrozitor! Stăteam zile întregi pe mal, urmărind cu privirea valurile ei până unde ochiul putea să le ajungă. Fiece moment are tablourile sale, farmecul seu; din când în când câte un bastiment care se perde spre orizont, unde se pare că bolta albastră a cerului se sprigină pe peptul colosal al mării . . . Privirea îți este atrasă în largul lunei și gândurile te nimicesc, te reduc la adevărata ta valóre ce o ai; în fața marelui element, te simți atât de mic! Tu om care voești să știi totul, care te cređi atât de mare, încât să dai vieță vecinică faptelor tale, ore n'ai făcut destul? ai mai descoperit o planetă? ai măsurat largimea oceanului? ți-ai apêrat o porțiune de pământ pe care te numiai proprietar? ți-ai apêrat patria? . . . Sêrmane microb! o clipă și marele haos lumesc primeșce înderêt câteva fire de țerină ce le-a împrumutat creerului teu isteț . . . Astfel de gânduri me pironiau ore întregi în fața acelu mare și negru mormânt, unde ochiul n'avea nici o pedică, nici un zid

în care să se opréscă, nici o figură omenéscă. Vaetul melancolic imi adormise nervii, uitasem lumea, trăiam numai eu și bătrânul ocean.

Aș fi stat mult, decă plăcutul farmec n'ar fi fost interupt de o voce ce se auđiá din depărtare transportată de undele mării. Deșteptat ca din vis, nu credeam auđului; dar ascultând cu luare aminte, putui distinge că este o voce de femee, dar ce dulce voce, ce timbru plăcut! . . . Me uit în toate părțile, inse nu zăresc nimic. Imi veni un moment a crede în basme, în ținele mării. Se părea că vocea se îngână cu undele mării. Începui a me îndreptá în partea de unde veniá melodía. M'aș fi dus în fundul mării, să me conving că nu visez. Înaintam mereu; vocea deveniá tot mai clară. Me apropiam — traversasem tot lungul malului. Ajuns la capêtul bulevardului, cotesc și cu toate că inserase, zăresc un grup în fundul șoselei. Me apropiu pentru a puté distinge mai bine ființa ce cântá neîntrerupt și cu atâta simțire, cu atâta melancolie în vocea ei, încât mi se părea că-s picături de lacrimi

La lumina palidă a unui felinar mic, ce se află pe masa lăutarilor, putui desluși cu ochiul ceea ce se petrecea. La acea mesă se aflau doi lăutari, unul cu un fel de mandolină și altul cu un țimbal vechiu. Lăutarul cu mandolina, eră mai în vîrstă; pèrul bine cărunt; nalt și avea o căutătură gravă; sprincene negre stufose, printre cari scelipiau din timp în timp ochii sei de panteră. Celalalt eră mai tiner, dar foarte debil; se vedea de departe că trebuie să cadă cu frunza tórnei.

Cântăreța eră ca de 20 de ani, foarte slabă. Un pèr negru încádrá fața ei palidă de o formă puțin lungăreță, foarte plăcută, ochii mari, negri, incungiuurați de umbra durerii; în trupul ei nu tocmai nalt se vedeau urmele unor forme frumoșe; din totă ființa ei transpirá clar tineréța în luptă cu mórtea, mórtea pe care o chemá cu vocea ei arginție, mormêntul spre care părea că alérgă ca spre singurul asil al celor fără de asil.

În fața lăutarilor eră o mesă rotundă incungiuurată de o societate amestecată, bărbați de toate vârstele în giurul unor șipuri deșerte și pline de toate culorile. Fețe stupide, gălăgie și frase eșite din niște creeri scâldați în alcool, sentimente perdute prin escitante și insomnie; ér printre vorbele fără șir și printre glasurile răgușite și tridente se strecurau sunetele gingașe ale cântăreței.

În fine cântecul se isprăvise. Me simțiam mulțumit. Cântăreța se lăsă pe un scaun rezemându-se cu brațul de mesă. În acel moment lumina mohorită a felinarului îi cădea în față, lăsând să se distingă mai bine niște trăsături tot pe atât de frumoșe pe cât de triste. Ghitara îi lunecă din mână pe nisipul aleii. Ochii ei erau ficsați asupra grupului de indiviđi, dar se vedea disprețul în căutătura ei.

Mesenii găsind o ocașie de a ridică un toast, se sculară toți cu păharele în mână. Atunci unul dintre ei, pare că-l vech, nalt, slab, de și tiner, dar perdut în desfrênări, strigă: »Stați, fără musică nu se bé; mai ales un vin care de 10 ani n'a vechut sórele trebuie bêt cu paradă; hei, Doria, trage!« Atunci bătrânul musicant se aplecă spre cântăreță; ea părea că nu voeșce, dar nu resistă mult, căci o monedă de 5 lei ce fu aruncată de orator pe mesă, prefăcú fața bătrânului în o adevărată hienă. Sêrmana Doria se plecă, luă ghitara de jos și trebuia să cânte un cântec de veselie, căci eră plătită să înveseléscă. Câteva note fără șir se auđiră și de-odată vechui pe Doria căđend. Am simțit atunci că înima mi s'a oprit! Și par c'aș fi dorit să nu se mai trezescă pentru a mai vedé până unde marge miseria omenéscă.

O tăcere funebră se făcu. Eu eram cel întâi care me repezii spre nenorocita pentru a-i da un ajutor. Dar ce straniu tablou! Doria căzută pe o parte, cu brațul întins peste ghitară care a acompaniat-o până la moarte, și pe piept se vedea sclipind sângele ce o năbușise. Eră mortă.

A doua și sala spitalului eră plină de lume. Abia atunci se născu întrebarea cine este această Doria, care ne-a invesezit cu cântările sale? de ce naționalitate? de unde este? Dar nimene nu putea răspunde. Atât s'a găsit asupra sa, un mic medalion la gât pe care se vedea incrustat în litere mahomedane numele Doria, o stea și semiluna. Ca totdeauna s'a găsit și astădată inimi nobile, care în formă de colectă până a doua și au adunat sume considerabile destinate a duce pe priveghitorea misterioasă a Constanței la locul etern.

Inmormântarea eră princiară. Tot ce eră om în Constanța urmă scriul pe care se vedea în litere aurite scris: »Doria«, o stea și o semilună, insignii mahomedane.

Pe fețele tuturor se vedea părerea de reu. Eră o generositate și o induioșare pré târzie.

.....
Timpul înaintase, o rēcělă umedă a lunii oc-tombre trimitea visitorii mării pe la vetrele lor.

Mie mi se părea că trebuie să-mi iau remas bun dela mormântul Doriei, dela acest mormânt solitar și uitat de lume.

O coronă de frunze veștede depuse de vântul tómniei în giurul mormântului, eră atât de potrivită cu trecutul ei.

N. Cugler.

B o n b ó n e.

Ce e trena?

Trena, séu còda, un organ berlinez o caracteriséză în chipul următor: trena este o încercare croitoréscă de a lungi pe om în direcțiune orisontală; o mătură de praf pe timp de secetă; o sdrénță de șters pe timp ploios; un stindard de jale pentru minte perdută; o ștergétore de picioare pentru réutăcioși și neprevédători și un aparat d'a ascunde ciorapi murdari și găuriți.

*

Intre doi americani.

Doi americani călétoresc împreună în drumul de fer.

— N'ai ideia, și se unul din ei, de dibăcia fotografilor din Boston; astfel avem unul care, după ce a văzut o persoană o fotografiéză, aducéndo-și numai aminte de densa.

— Asta nu e nimic, răspunde celalalt; la Chicago avem un fotograf și mai de mirat: n'ai decât să-i vorbești de cineva și-l fotografiéză îndată, fără să-l védă!

*

Un soț econom:

Nevéstă-sa îi reproșéză că e pré rece.

— Ghiță! Tu nu me mai sâruti?

— Ce fel, dragă, și-am trimis prin scrisóre dela Ploesti, o mie de sârutări, ca să ai pentru mai multă vreme!

*

Un profesor cătră un elev repetent de trei ani în aceeași clasă:

— Nu și-e rușine! La vârsta ta Alesandru cel mare cucerise lumea!

— Da, domnule, și eu; dar Alesandru a avut de profesor pe Aristotel, nu pe dta!

Șahul Persiei.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Marele potentat al resăritului, șahul Persiei nu numai e un domnitor mare, ci și un poet bun. Chiar și viața lui e poetică.

Tronul l'a ocupat la 1848, când abia împlinise 17 ani și Persia eră teatrul unor turburări din cele mai mari și periculóse. Funcționarii jăfuiău poporul, acesta se constituise în partide, cu un cuvânt anarchie mare.

Tinerul Nassr-ed-din, al patrulea din familia Kadșar, nu se descuragiă înse, ci-ș alege pe fiul bucătarului seu Mirza Taghi de mare vizir și începú o eră de reforme. Alegerea căđu de Mirza Taghi din cauza că șahul îl véduse fórte activ și energic pe lângă bucătărie.

Și nu alege reu. Vice-bucătarul deveni un vizir iscusit. Puse țera la cale într'un timp fórte scurt și stărpi pe toți turburătorii. Se puse în luptă chiar cu clica dela curte în capul căreia eră mama șahului.

Lupta acesta i tu înse spre perire, căci la 1861 el fu asasinat.

Șahul când i se aduse șcirea, și se indiferent numai atât: Bine! dar în diarul seu scrise: »Taghi Taghi, ce mult te jăleşce pe tine al teu iubit Nassr-ed-din.«

Cu un an după această se descoperi o conspirație și în contra șahului. Conspiratorii furé omorți toți.

Stilul șahului, în scrierile lui, este simplu, dar fórte clar.

Nu sânt vorbe mai de estas decât în trei locuri! unde descrie ruinele Babilonului, apoi Bosforul și unde se plânge că pré s'a neglijat mormântul celui mai mare poet persian, Saadi.

Cea dintéiu care i-a recunoscut meritele ca scriitor, a fost societatea geografică din Petersburg, care l'a ales membru și a tipărit un extract din lucrările lui Nassr-ed-din, extracte de cari și ađi se folosesc etnografii europeni.

Scrierile lui despre Europa sânt pline de anecdote amuzante și picante.

Ca poet, mai bine am puté dice că cultivă epigramele. Și într'ensele își ríde de slujbașii sei. Pare a avé o deosebită pasiune a satirisá pe curtisanii sei.

Dar șahul este și un bun poet liric, care adesea cântă dragostea.

Poesiile lui anacreontice sânt pline de farmec și simțiri diuóse. Și cântă amanta în versuri adevérat orientale, îmbétátore, pline de patimă, și frumusețea iubitei sale, fericirile ce ea îi dá, le pune mai pe sus decât totul în lume.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare și artistice. *Portretul lui Eminescu* a apărut la București în editura lui N. Ghindășan. — *Dl dr. Cornel Diaconovich*, redactorul revistei »Románische Revue«, a obținut dela regele României medalia Bene-merenti el. I pentru publicațiunile sale literare. — *Ministrul de interne al României* a decis ca tóte obiectele care compun museul din Constanța să fie duse în București și aședate în museul național. — *Dl Ion Gherca* (C. Dobrogeanu) cunoscutul publicist din România, pregătește un nou volum de critice, pe care le va pune în curénd sub tipar. — *Dna Smara* va publicá și alele aceste la București un volum de poezii și altul de nuvele. — *Dl Gr. Tocilescu* petrece în Italia, unde studieză monu-

mentele din epoca lui Traian, cu privire la monumentul dela Adem Klisi.

„**Lui V. Alecsandri iubire și admirațiune.**“ Direcția »Monitorului oficial« și a imprimăriei statului. Personalul lucrătorilor. București 1890. Format mare 8° de 159 pag. edițiune de lucs. Prețul 1 leu (45 cr.) Acastă carte apărută la București e dedicată celui pururea neuitat, memoriei lui Vasile Alecsandri. — Cuprinsul: Prefață. — I Estrase din opurile sale: Hora unirei, Peneș Curcanul, Balcanul și Carpatul, Sergentul, Cântecul gintei latine, Concertul in luncă, Rodica, Pohod na Sibyr, Prier și Fata Iernei, Stelele (doină), Groza, Dor de călătoră, Ovidiu, actul V. — II Estrase din diare: Scrisoarea de condolență a M. S. regelui adresată dnei V. Alecsandri, soția mult regretatului poet. Impresiuni produse la șcirea morții, (Estrase din cele ce au scris diferitele diare la șcirea morții lui Alecsandri.) La inmormântare: casa poetului, coronele, delegații, ceremonia religioasă, discursurile, inmormântarea, onorurile militare, cei noue și cu sergentul de ce, poporul și catafalcul. III Coronele. IV. Discusiunile in întreaga lor estensiune. Venitul e destinat in folosul lucrătorilor imprimăriei statului.

Cum vorbim. Cu bucurie constatăm, că conferența dlui Gion ținută la Ateneul din București sub titlul »Cum vorbim« a stârnit o discuțiune limbistică, ceea ce rar se face la noi. Afară de resunetele despre cari informarăm pe cetitorii noștri, de curând cetirăm in »Românul« o scrisoară a dlui Al. Ciurcu, care asemenea se ocupă de întrebarea acăsta. Dl Ciurcu dice, că in momentul de față nu putem vorbi și nu putem scrie, fără d'a imprumută cuvinte dela limbile altor nămuri, deci, decă vrem să ne curățim limba, trebuie să făurim cuvinte noue pentru noțiunile pentru cari n'avem in limba noastră termeni românești. Decă nu voim ca poporul să-și formeze singur cuvinte, schimonosind pe cele străine, apoi atunci trebuie ca noi cărturarii să i le creăm. Altfel nu vom pute împedecă invasiunea cuvintelor străine, cum n'am putut-o împedecă pân' acum. Decă limba cultă română, in imprumuturile numeroase pe care le face, dă preferință limbei franceze, cauzele cele mai puternice sânt doue și anume: înteu pentru că acăsta limbă inrudindu-se cu a noastră, cuvintele franceze se lasă a fi naturalisate mai ușor decăt ale altor limbi și a doua fiind că nici o limbă pe pământ nu e așa bogată in expresiuni simple și originale.

Premiile Academiei Române. Cetim in »Românul«: Printre cărțile sosite la Academie, până in sêra de 31 decembre 1890, pentru premiile de 4000 și 5000 de franci, ce se vor decerne de Academie in sesiunea-i generală din martie viitor, sânt și publicațiunile dlor: Dissescu, Meitani, Gherea, Carageali, Naum, etc. etc.

Istoria saoră a noului testament de dr. Barbu Constantinescu și arhierul Calistrat Orleanu a apărut in editura »Progresul« a dlor I. George Hernia et C-nie din Ploiești. Se află in deposit in București la autori, strada Semi-cerc nr. 2 și in capitalele județelor pe la toți librării. — Costă un leu și are 160 pagine.

Palatul administrativ la Constanța. Dl architect Muntureanu a terminat proiectul pentru palatul administrativ din Constanța. Acăsta mărêță clădire, scrie »Timpul«, care va avê patru fațade, va conține pe lângă prefectură și tribunalul local, tribunalul mahomedan și judecătoria de ocol. Un apartament s'a rezervat pentru primirea M. S. regelui când va veni in Constanța. Una din fațade are o splendidă privire pe mare, ér fațada principală se deschide pe o piață aranjată in squarre in mijlocul căreia va fi o statuă de bronz.

Clubul „Socéva literară“ din Bucovina a început o activitate literară demnă de totă lauda. Intre altele a ținut mai multe conferințe, printre cari putem cită pe a dlor V. Bumbac, profesor, care a vorbit despre »Preumblarea sa până la București«; drul Dische despre »Fundamentele sociale ale naturalismului« și profesorul Stefureac despre »Vięta lui Alecsandri.«

„**Cinci-deci de collinde**“ adunate de școlari dela școlele medii române din Brașov sub conducerea lui Andrei Barsean, profesor. Acesta e titlul unei broșuri de 38 pagine, apărută la Brașov in tipografia A. Mușesian. Acăsta culegere intocmită cu gust va face multă plăcere iubitorilor de literatură populară, căci conține și câteva bucăți noue și de valoare. Prețul 30 cr.

Reviste noue. »Școala Română«, redactată de dl V. Petri, a apărut la Năsăud. Va eși de trei ori pe lună. De ce așa des? Noi sântem de părerea, că ar fi mai bine să iêsă numai odată pe lună. — »Economia Națională«, revista de sub direcțiunea dlui P. S. Aurelian in București, va apăre de acuma înainte numai de doue ori pe lună. — »Economia Agricolă« organul Societății centrale agricole, de sub președința dlui S. Niculescu-Dorobanț, in București, a apărut acolo. — »Patruța«, revistă militară, a apărut la Iași, sub redacțiunea dlui I. Manolescu-Mladian, major in retragere; va eși de doue ori pe lună.

Diare noue. »Timpul« vechiul diar conservator din București, la care lucrare și regretatul Eminescu, a reapărut intinêrit și redactat fôrte bine, după modelul diarelor moderne. — »Radicalul« va apăre la Iași, ca organ al partidului radical și va și de doue ori pe săptămână. — »Progresul« un alt diar politic, va eși la București.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. Dșora Elena Teodorini a avut un mare triumf la Lisabona in opera »Norma«; in tot cursul representațiunii, dënza a fost obiectul ovațiunilor entusiaste ale publicului. — Tenorul Dumitrescu din București, se dice, scrie »Timpul«, că va fi angajat dela 1 august an. c. la marea operă engleză din Londra, pe timp de trei ani, in condițiuni fôrte favorabile. Êta cum se resfiră tôte talentele! — Tenorul Gabrielescu este bolnav, din cauza naufragiului ce a suferit in călătoria sa la Lisabona. — Dl C. Bacalbașa, redactor la »Lupta«, a presintat Teatrului Național din București o localizare a comediei »Le bain de la Marisé«, sub titlul de »La Idroterapie.«

Teatrul Național din București. Repertoriul săptămânei trecute și a celei viitoare e compus din pise de naltă valoare; durere inse, că intre ele nu găsim nici una originală. S'a jucat Hoții, Ruy-Blas, Denisa, Romeo și Julieta; se anunță Oedip rege și Narciss. Unde sânt piesele originale, anunțate la incopotul stagiunii? Pân' acuma abia una-doue s'au jucat.

Opera română in Teatrul Național din București, după cum aflăm din »Timpul«, câștigă din di in di mai mari succese. »Lucia de Lamermoor« la a doua representație a avut mare succes. Ar fi inse bine, scrie numitul diar, ca onorabila direcție să escludă baletul acela primitiv. Ori ai balet cum se cade, ori nu mai ai de loc.

Compozițiile noastre musicale. Am accentuat și noi in colonele acestei foi, că compositorii nostri nu țin cont de puterile noastre musicale și compozițiile lor sânt pré grele pentru cele mai multe din coru-

rile vocale ce le avem. Acum cetim in o corespondență din Orăștie a »Telegrafului Român« aceste : Cântările liturgice compuse până acuma pentru coruri sânt cam grele și nu pot fi executate de ori și ce cor. De aceea cred că nu ar fi reu, decât compozitorii noștri de musică bisericească ne-ar compune pentru corurile inființându în comunele provinciale niște cântări mai ușor de executat. Acesta s'ar pute luându-se de basă melodiile fundamentale și antice, căci și aceste sânt foarte frumoșe. Numai așa ne vom pute ridică din decadența in care ne aflăm.»

Corul vocal român din Biserica-Albă a serbat ajunul anului, după programa ce o publicăram și noi. Serbarea a reușit de minune bine. Și dl I. M. Roșu, sufletul acestui cor, se pôte cu tot dreptul fãli cu succesul obținut. Tôte corurile s'au cântat precis și cu gust. In cor iau parte apröpe toți românii cu carte din Biserica-Albă, cam la 16 ênși ; dintre aceștia, să me ierte dnii, voi notă mai cu sêmă pe dșö-rele Leopoldina și Gina Truxes, Eugenia Roșu, Maria și Silvia Paleu și pe Aurora Liuba, a căror voce și costum național a încântat pe toți. In piesa »Plăeșul rentors din Anglia« de G. Assachi, dșöra Leopoldina Truxes a captivat tôte inimele atât cu admirabila sa voce, cât și cu jocul seu espresiv. Dl I. M. Roșu, ca totdeuna, asemenea și acuma a fost acoperit cu aplause frenetice. Dnii Boborony, Novăcescu escelentul tenorist, Brădian și Hălmăgian le-au fost parteneri potri-viți. Tablourile vii, arangiate de dna Truxes, au stîr-nit admirațiune generală. In sfêrșit »Gigerli« au produs risete, care erau să nu mai sfêrșescă. La mieđul nopții dl Roșu ură öspeților, in 4 limbi : »Anul nou la mulți ani!«

O serată literară in Abrud. In ajunul anului nou s'a ținut in Abrud in casina română o serată literară, arangiată de dl Alesandru Filip, președintele casinei, care tot odată a și deschis-o prin o cuvên-tare, prin care a accentuat importanța seratelor lite-rare din punctul de vedere social-cultural. Apoi dl ad-vocat Bașota a cetit o disertatiune umoristică intitulată »Măestria, cum putem noi șci când și cum se vor mărită fetele nöstre.« Dșöra Eugenia Ivașcu a decla-mat cu multă vervă poesía »Mărirea strămoșilor« de George Sion ; după aceea, la dorință generală, »Doina« de Eminescu. In sfêrșit dl drd Silviu Fodor a cetit lucrarea sa despre »Cuvênț.« Serata s'a incheiat prin o cină comună.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericeșoi și școlare. *Esc. Sa mitropolitul dr. Ioan Vancea* a dăruit societății »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaș 100 fl. — *Pr. Ssa dr. Ioan Szabó*, episcopul de Gherla, petrece de vr'o trei sêptemăni la Roma, unde la 8 ianuarie a fost primit in audiență particulară de cătră Papa. — *Dl Andreiu Frâncu*, jude la Curia regescă din Budapesta, a fost numit de cătră ministrul de culte membru in comisiunea pentru regularea congruei, in care dintre ro-mâni pân' acuma a fost numai In. Pr. Ssa părintele arhiepiscop și mitropolit dr. Ioan Vancea. — *In turnul catedralei din Lugöș* s'a aședat nu de mult un orologiu frumos, care cu tôte la olaită a costat 1400 fl., care s'a plătit parte din fondurile bisericeșei, parte din cassa orașului și din oferte benevole. — *Consis-toriul gr. c. din Gherla*, după cum cetim in »Telegra-ful Român« din Sibiu, a refusat să primescă sub in-grigirea sa fundațiunea făcută de repositul N. F. Negruț, »din cause teineice.« — *Părintele Bartolo-meiu Baiulescu*, paroc in Brașov, la anul nou a fost chirotonit intru protopresbiter de cătră In. Pr. Ssa

archiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul. — *Pă-rintele Simeon Popescu*, profesor la facultatea de teo-logie din București, demisionând dela catedra ce ocupă, a fost însărcinat provisor cu direcțiunea bibliotecii Naționale, in locul dlui Ioan Heliade-Rădulescu, de-misionat.

Arohidiocesa Blaș. După informațiunea »Unirei« fondul de pensiune al profesorilor dela institutele de invetămênț din Blaș, inființat de In. Pr. Ssa părintele mitropolit acum e anul, prin depunerea a 3000 fl. in acțiuni, la finea anului 1889 a avut un stat activ de 3002 fl. și 1 cr., acum la finea anului 1890 a avut un stat activ de 5861 fl. 13 cr. v. a

Din dieocesa Gherlei »Unirea« primi următorul conspect despre starea fondurilor cu finea anului 1890 : a) Fondurile țardelene : 1, Fondul viduo-orfanal 87,498 fl. 3 cr. 2, Fondul diecesan 9749 fl. 79 cr. 3, Fondul deficientilor 4050 fl. b) Fondurile ungurene : 1, Fondul viduo-orfanal 58,469 fl. 71 cr. 2, Fondul orfanotrofial 13,766 fl. 34 cr. 3, Fondul diecesan și a preoților deficienti 5,157 fl. 65 cr. 4, Fondul cantoral 1161 fl. 16 cr.

Societatea academiöășliterară „România Jună“ din Viena, in ședința sa ținută la 10 ianuarie a. c., s'a constituit in modul următor : Președinte : stud. fil. G. Candrea ; vicepreședinte : Drd med. E. Solomon ; secretar I : stud. med. N. Comșa ; secretar II : stud. med. Al. Borza ; cassar : stud. med. V. Colceriu ; con-trolor : stud. med. T. Lupu ; bibliotecar : stud. fil. P. Maximuic ; econom : stud. med. E. Prodancuic. In comisiunea literară : stud. fil. G. Candrea ; stud. fil. B. Boiu ; stud. med. M. Popescu ; stud. jur. C. cav. de Onciul și stud. fil. P. Maximuic. In comisiunea revetětöre : stud. med. L. Popovici ; stud. med. G. S. Anca. Pentru comitet : G. Candrea, președinte. N. Comșa, secretar.

Direcțiunea preparandială din Gherla a fost poțtită an să ia parte la esposițiunea forestierilor ținută in Viena cu articlii de industriă pregătiți de cătră elevii institutului. Conform acestei recercări, i se scrie »Unirei«, direcțiunea a și espus călva arti-clii industriali ai elevilor prelucrați din spetěză și pipirig, cari de cătră »Jury-ul criticător al comitetu-lui au fost premiați cu premiul prim al secțiunei, in care au fost espuși, adecă cu 10 galbeni imperiali și diploma. Acești articli de industriă la esposițiunea au fost cercați si au avut mare trecere, așa încat nu numai comitetul arangiator al esposițiunei a rugat direcțiunea preparandială, să trimită mai multe esem-ple din dênșii pentru vênđare, ci și unii neguțători din străinătate au recercat direcțiunea, ca să trimită din dênșii pentru depositul lor, promițând compara-tive a-i plăti cu preț mare ; inse direcțiunea n'a pu-tut satisfacese aceste dorințe, de örece elevii prepa-randiali fiind ocupați cu studiul, nu pot produce obiecte de aceste in numer mare, ci numai atâtea, cât se pretinde la instrucțiunea lor, ca apoi in vieță, când vor ajunge invetători, să instrueze bătii și poporul la acest mod de căștig pentru traiu.

Școlile grănițereșoi din Năsöd. Pe anul școl-ar 1890/91 s'au inseris, precum ne spune »Școla Ro-mână« 533 școlari și anume : I. La școla primară de bătii : in clasa I 42, II 44, III 50, IV 48. II. La școla de fete : in clasa I 37, II și III 37, IV, V, VI 38. III. La gimnasiu : in clasa I 56, II 39, III 41, IV 29, V 25, VI 15, VII 16, VIII 16. Corpul didactic la aceste școle se compune cum urméză : I. La școla primară de bătii : director : Ion Jarda, invetători : Iacob Pop, Iuliu Pop, Petru Tofan. II. La școla primară de fete : director : cel dela bătii, invetători : Ales. Pop, dșöra Iosefa Fuchs, Clem. Grivase. III. La gimnasiu : di-rector : Ion Ciocan ; profesori : Maxim Pop, dr. Tanco,

dr. Malai, dr. Moisil, dr. Alexi, Florian Moșoc (bolnav din 4 oct. 1890), Gavrilă Scridon, Ion Tanco, Grigore Pletos, Ion Lupoe, Iacob Pop (catechet), Andrei Mazanec (desemn), Ion Fischer (musică.) Candidați de profesori, cari își fac praca în anul acesta la gimnasiu: Pompei Grigorița și Emilian Domide, amândoi stipendiați de ai grănițerilor noștri.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl. Cornel Cosmuța* și dșora *Otilia Marchiș*, fiica repositului *George Marchiș* fost archidiacon al părților sătmărene, s'au logodit în Careiu-mare. — *Dl. Ioan Leucuta*, ales paroc în Calacea, la 10 ianuarie n. s'a cununat cu dșora *Elena Trăilescu*, fiica dlui *Ioan Trailescu* învățător în Toracul-mare. — *Lucia Serăcin*, fiica dlui general-maior din Cernăuți *Teodor cav. de Serăcin*, originar din Caransebeș, s'a logodit cu locotenentul de geniu *M. Iagello Koczinki*.

Șoiri personale. *Dl. dr. Iosif Rednic*, medic orășenesc în Oradea-mare, a fost numit de cătră *In. Pr. Ssa* episcopul *Mihail Pavel*, fisic diecesan, precum și medic în seminariul gr. c. de băeți din Oradea-mare. — *Dl. V. D. Pop*, oficial de dare cl. V., a fost numit oficial de cl. IV la perceptoratul de dare din Lugos.

Diaristii români în inohisărea de stat din Seghedin, dñii *Ioan Macavei* și *Traian H. Pop*, contrar șcirilor din unele țiare umflate de șovinism, n'au fost și nu sunt tratați reu din partea nimenuia, cu atât mai puțin au făcut ceialalți colegi ai lor vr'o conjurațiune, ca să nici nu vorbescă cu ei. Ambii se află bine. Soția dlui *Macovei* s'a mutat la Seghedin și 'n tôte țilele își cercetază bărbatul. Astfel în societate, fiind trei enși, timpul le trece mai ușor. Despre prinsore și tratament, după cum sântem noi înformați din parte competentă, nu se pôte dice nimic reu. Ceea ce privește deținutii de acolo, aceia stimază pe ambii români; dar aceștia nici nu pré au conveniri cu dênșii. Având timp liber destul, amândoi se ocupă cu literatura; din produsele lor ne-au și pus la dispoziție mai multe bucăți. Chiar și 'n numărul acesta îi presintăm pe amândoi. *Dl. Ioan Macavei* acum întera ôră apare în fôia noastră, unde îl salutăm cu plăcere!

Inmormântarea lui Ladislau Valda s'a făcut la Cluș în 11 l. c. pontificând canonicul din Blaș *dr. Alesandru Grama*, cu asistență de 6 preoți și 2 diaconi. Cântările funebrale au fost executate de coral universitarilor români sub conducerea dlui *Nic. Ionaș* profesor de cânt în Blaș. Conductul pornind la Cluș-Mănăștur, ca osemintele să se așede lângă ale păriașilor repositului din cimiteriul gr. c. de acolo, în capul Mănășturului cortegiul fu întimpinat de românii din satul acela și din Feneș îmbrăcați serbătoreșce și însoțiră mortul până la biserică. Acolo s'au ținut doue cuvântări, una de *dr. Grigore Silași*; alta de *dl. Andrei Truța* perceptor comitatens orfanal. Reposatul a lăsat mai tôte averea sa pentru scopuri culturale româneșci, ér administrațiunea a concredut-o capitulului din Gherla. Biblioteca sa de vr'o 2000 de opuri a lăsat-o gimnasiului din Blaș.

Dieta a început să desbată proiectul de lege pentru crearea asilelor de copii cu limba de conversațiune și propunere unгурescă. Deputații sași mai toți au vorbit contra; dintre unguri a combătut proiectul singur deputatul *Mocsary*; dintre români n'a vorbit nimene. Guvernul va presentă în curênd: proiectul de lege pentru organizarea administrației în comitate; proiectul de lege pentru regularea afacerilor pupilare și proiectul de lege pentru judicatura administrativă.

Parastas pentru Antoniu Mocsonyi. Luni s'a ținut în biserică Sf. Nicolae din Brașov parastas solemn pentru *Antoniu Mocsonyi*. La parastas a asistat nepotul repositului, care acuma studiază la Brașov, tinerul *Antoniu Mocsonyi*, dimpreună cu profesorul seu *P. Ionaș*, și un public numeros. Corul a fost condus de profesorul de cânt *dl. Nicolae Popovici*. Părintele protopresbiter *Ioan Petricu* a ținut o cuvântare făcând elogii ilustrei familii *Mocsonyiane*, care a jertfit atât de mult pentru respândirea culturai între români.

Neorolôge. *Ana Vlassa n. Poruțiu*, soția canonicului *Elia Vlassa* din Blaș, a încetat din viață la 16 ianuarie, în etate de 70 ani, jelită afară de soțul nemângăiat, de ficele *Laura v. Boeriu*, *Eleonora m. Solomon*, de frații *Vasiliu protopop*, *Ioan proprietar*, de sora *Iulia Pop*, de nora *Maria Vlassa n. Rusan*, de ginere-seu *Nicolae Solomon protopop* și de alți consângeni. — *V. Emilia Cadariu n. Schelegia*, advocătésă, a încetat din viață la 12 ianuarie n. în Timișora, în etate de 54 ani. — *Șimor*, pimatele Ungariei, a murit la 23 l. c.

C A R N E V A L.

Diarul carnevalului. *La Blaș* în 24 ian. balul Reuniunii pompierilor voluntari. — *La Bertan* în 13/25 l. c. balul junimei române de acolo.

Balul românesc din Oradea-mare a reușit foarte bine. Publicul n'a fost atât de mare, precum s'ar fi putut așteptă; dar o veselie generală a domnit tôte noptea, până dimineța la 6, când s'a incheiat petrecerea. Șirul dansurilor s'a început cu »Ardeleana«, care s'a mai jucat de trei ori, ér »Romana« de doue ori. Înainte de bal câteva țiare locale maghiare inspirate de șovinism, au atacat vehement și netolerant petrecerea; dar în urmă ele n'au găsit decât de laudat. Dintre dame au fost de față dômnele: *Bibescu din Tilégd*, *Bica din Măreș*, *Bozintan din Nogiorid*, *dr. Buna*, *dr. Duma*, *Carolina Erdélyi*, *dr. Kiss*, *Leucuța*, *Mathe*, *Păcala*, *Szabó*, *Szabó* din *F. Gyarmat*, *Venter* din *Sombășag*, *Aurelia Vulcan* și *Maria Zigre*; domnișorele *Maria Bibescu din Tilégd*, *Ana Bica din Măreș*, *Elena Bozintan din Nogiorid*, *Maria Curtescu*, *Rosa Leucuța*, *Silvia Ladaș*, *Maria Marcuș*, *Nina* și *Elena Szabó*, *Nina Venter*, *Maria* și *Gizela Zigre*. Felicităm tinerimea și credem că acest succes o va îndemnă să aranjeze și în anul viitor un bal românesc.

Balul „Reuniunii femeilor române din Sibiu” scrie »Tribuna« a avut un succes deseversit. Sala pré frumos decorată s'a arătat de astădată în adevăr pré îngustă pentru a puté cuprinde un public atât de numeros. Balurile româneșci din Sibiu s'au bucurat totdeuna de renumele celor dinteu baluri de elită, și balul de aseră, cu care s'a deschis așa țicând șirul balurilor din acest carneval, se pôte alătură cu vrednicie la cele din anii premergători, căci aci a fost intrunită aprôpe tôte inteligența română și elita societății străine din Sibiu. Pré lângă o frumôsă cunună de dame, mai mulți onorașori din Sibiu, între care comandantul de corp generalul de cavalerie baron *Szveteney*, FML. baron de *Waldstăden*, generalul-maior baron de *Pach*, generalul-maior *Say*, primarul de *Hochmeister* etc. și o mulțime de oficeri au distins balul cu prezența lor. Primul cvadril a fost jucat deja de aprôpe 100 părechi, ér la cvadrilul al doilea numărul părechilor s'a urcat la 150 și chiar și cvadrilul al patrulea, pe la 4 ore dimineța, a fost jucat de 60 părechi. Petrecerea a fost peste tot animată și a ținut până pe la 5 ore dimineța. Mnsica a provêdut-o capela militară a regimentului de infant. nr. 31, care a cântat cu multă esac-

titate și jocurile naționale »Romana«, »Hora« și »Ar-deléna«. Cu un cuvânt toate au fost bune și frumoase, chiar și bucătăria ospătarului dela »Impăratul Romanilor« a mulțumit de astădată pe deplin pe oșpeți. Meritul principal pentru splendidul succes al balului îl are la totă întempleră comitetul arangiator, care, în frunte cu dl advocat dr. Octavian Russu, și-a dat totă silința, de a ridică prestigiul balului »Reuniunii femeilor române din Sibîiu.«

Balul dela Palat in București, despre care dederăm o notiță scurtă în nr. trecut, a fost strălucit. Regele, regina și moștenitorul de tron au apărut în bal la 10 ore Salonul de gală, scrie »Timpul«, eră înțesat de lume. Regina purtă o toaletă de mătăasă albă, pe cap diadema reginei Hortensia, moștenită de regele Carol dela principesa de Baden. Printre invitații erau miniștri rezidenți ai puterilor străine, dimpreună cu soțiile lor, miniștri români asemenea cu soții, președinții senatului și camerei, senatori, deputați, bărbați de frunte, cetățeni, toți cu soțiile lor, precum și toate damele și domnișorele de onoare. La orele unu s'a dat semnalul cinei. La două ore s'a început cotilionul, care a fost condus de dnii agiotanți și de domnișorele de onoare. Regina s'a retras din bal după cină; regele și principele Ferdinand au stat până la urmă, vorbind cu toți invitații de frunte. La orele 4 dimineța s'a sfârșit acesta petrecere.

Bal la Blaș. Reuniunea pompierilor voluntari din Blaș va da astăzi sâmbătă la 24 ianuarie bal în »Otelul național«, în folosul fondului seu.

Junimea română din Bertan va da la 13/25 ianuarie o petrecere cu dans în otelul »La stea« de acolo. Venitul curăț este destinat pentru ajutorarea școlărilor români săraci de ambele confesiuni. În fruntea comitetului arangiator se află învățătorul Dumitru Stuchirean.

OGLINDA LUMEI.

Șolri străine. *Episcopatul român în Macedonia*, după informațiunea cercurilor competente din București, e aproape de realizare. — *Archiducesa Maria Antoineta Imaculata*, fiica archiducelui Carol Salvator, a murit la Arco în etate de 17 ani. — *Baronul Haussmann*, fost prefect al Seinei pe timpul lui Napoleon III, cel ce a reconstruit Parisul, a murit la Paris în noptea de 12 ianuarie. — *Leo Delibes*, renumitul compozitor de opere, care înainte de moarte se ocupă și cu ideea d'a scrie o operă română, a murit la Paris. — *Regina Victoria* se pregătește a plecă în Italia, unde voește să petrecă și 'n anul acesta câteva săptămâni. — *Diarele medicale din Paris* fac elogii dlui profesor dr. Babeș pentru noul metod inventat în administrarea limfei lui Koch bolnavilor leproși, căci dl Babeș este cel dintâiu care a aflat că limfa lui Koch vindecă pe leproși.

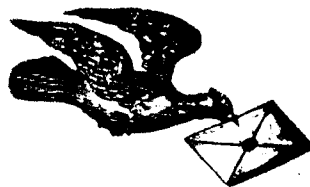
Secretul lui Koch. În sfârșit, după ce s'a esploatat atât de crud buna credință a ómenilor, dr. Koch a descoperit secretul lécului inventat de densusul. Acela e un extract glicerice făcut din culture curate a baccilelor de tubercolosă: o substanță în soluțiune de glicerină dela 40 50 la sută.

Un accident dramatic. Joia trecută, după o depeșă din Varșovia, următorul accident dramatic s'a petrecut la vânătoarea cea mare ce se făcea lângă Oppzef (guvernamentul Keltzy), la care dl Schredintzky, avocat, eră invitat împreună cu fiul lui, un copil de 10 ani. căruia îi dăruie o pușcă ca să învețe și el să vâneze. Pe la sfârșitul vânătoarei, fiul dlui

Schredintzky, foarte fericit de această sârbătoare, voi să sărute pe tatăl seu pentru ca să-i mulțămescă și într'un avânt de bucurie copilărescă se aruncă de gâtul tatălui seu. Din nenorocire cocșele pușcei fiind ridicate, unul din ele cădă pe capsă și glonțul atinse pe dl Schredintzky în piept și-l ucise pe loc. Nenorocitul copil, inspăimântat, voiă să se omără dar fu împedecat de persoanele față la această dramă. Cadavruul nenorocitului advocat fu pus pe o sanie, precum și pușca copilului, dar étă printr'un nenoroc esttraordinar, al doilea cocșă cade, un nou glonte ucide pe vizitiu și rănește grav pe un d. Magnanky. Ajuns la Oppzef, fiul dlui Schredintzky profită de un moment când eră singur și înghiți vârfurile fosforate ale unei întregi cutii cu chibrituri. Nenorocitul copil muri peste câteva ciasuri în suferinți grozave.

Testamentul lui Ioan Orth. Se știe că archiducele austriac Salvator s'a desbrăcat într'o bună dimineța de toate titlurile și drepturile sale aristocratice, și-a schimbat chiar numele, adoptând un nume din cele mai democratice, acela de Ioan Orth și c'a întreprins cu un vapor al seu o călătorie pe mare, având împreună cu densusul și pe o damă. Se știe asemenea că de luni de zile nu s'a mai primit nici o știre despre sôrta vaporului lui Ioan Orth și că e considerat ca pierdut. »Berliner Tagblatt« află acum că principalul moștenitor al lui Ioan Orth ar fi împăratul Austriei. Asigurarea lui pe viață în sumă de 230,000 florini e testată mamei sale. Bani gata și alte obiecte de valoare au să trecă în posesiunea acelei dame cu care el a debarcat pe St. Margareta. Eră decă ea va muri, aceste lucruri vor trece asupra ereșilor sei firești. Fôia berlinéză pretinde a șci că împăratul Francisc-Iosif nu va primi moștenirea.

Poșta redacțiunei.

Dnei E. M. în Cereșenca. Primim condițiunea și am prenotat-o pe timpul indicat.

Grenadirii. Nu găsim în ea nota caracteristică a poesiei lui Heine, acea dragoste și stimă naivă pentru împăratul

Glossă. De când Eminescu ș-a scris »Glossa«, au eșit la

lumină foarte multe »glose.« Sânt destule acele. De ce să le mai înmulțim numărul?!

Dulcea liniște. Sânt în ea câteva strofe frumoșele. Mai târziu credem că vei scrie și publicabile.

Dorul meu. Idei vechi, dar în formă destul de bună. În general, opiniunea noastră este, că cu timpul, studiând și tot studiând, vei pută să produci lucrări de valoare.

Versurile: Ce-aș vré, și decă, Cărbuni negri, nu le putem întrebuiță.

Bratca. Ne pare reu, că nu putem publică versul trimis, cu toate că consimțim cu dorința esprimată printr'ensul.

Călindarul săptămânei.

Diaa sêpt.	Călindarul vecni	Calind. nou	Sorele
Lumin.	Boteze ¹ după Domnului Ev. dela Mateiu c. 3.	res	ap.
Duminică	13 Mart. Ermil	15 Intorc. lui S.	7 47 4 31
Luni	14 SS. PP. ucsiși în Sinai	16 Policarp	7 46 4 32
Mar	15 Preacuv. Pavel	17 Ioan Chrisost	7 46 4 32
Mercuri	16 Inch. Iant. Ap. Petru	18 Carol cel m.	7 45 4 33
Joi	17 Cuv. Antoniu	19 Francisc Sal.	7 45 4 35
Vineri	18 SS. Anastasiu și Chiril	20 Adelgunda	7 43 4 37
Sâmbătă	19 Cuv. Macarie	21 Petru Nol.	7 42 4 39

Avis. Rugăm pe abonații cari încă nu ș au achitat abonamentul, să binevoiescă a-l refu. Cei ce nu vreu să mai aiba fôia noastră, sânt rugați a ne innapoié nr. acesta; căci cei ce primesc doué numere, se considera abonați.